

Sygn. akt VI RCa 176/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Niewiadomska

Sędziowie: SO Aneta Szwedowska (spr.)

SR del do SO Ewa Ignatowicz-Firkowska

protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **R. B.**

przeciwko **małoletniej D. B.** reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową **A. D.**

o obniżenie alimentów

oraz z powództwa **małoletniej D. B.** reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową **A. D.**

przeciwko **R. B.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Kętrzynie

z dnia 2 czerwca 2016 roku

sygn. akt III RC 24/16

I. oddała obie apelacje;

II. koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 176/16

UZASADNIENIE

R. B. w pozwie z 21 stycznia 2016r. wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz jego córki – **D. B.** z kwoty 650 zł miesięcznie do kwoty 450 zł miesięcznie.

Podał uzasadniając pozew, że zamieszkał odrębnie, w związku z tym ponosi koszty utrzymania mieszkania, co ma bezpośredni wpływ na jego możliwości finansowe. W jego ocenie kwota 450 zł miesięcznie umożliwi zabezpieczenie usprawiedliwionych potrzeb córki.

Małoletnia pozwana reprezentowana przez matkę wniosła o oddalenie powództwa powoda, jednocześnie wniosła o podwyższenie alimentów do kwoty 900 zł miesięcznie.

Uzasadniła swoje stanowisko podając, że jej matka uzyskuje niskie wynagrodzenie, w związku z tym ma problem z jej utrzymaniem. Podkreśliła zły stan zdrowia, co zwiększa koszty jej utrzymania. Wskazała, że leczy się z powodu niedoczynności tarczycy, alergii, ma skazę białkową.

Powód – pozwany wzajemny wniosł o oddalenie powództwa córki.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie wyrokiem z 2 czerwca 2016r. w sprawie III RC 24/16 oddalił powództwa i nie obciążył żadnej ze stron kosztami procesu.

Uzasadnił decyzję dostrzeżeniem znacznego obciążenia powoda – pozwanego wzajemnego kosztami wynikającymi z zaciągniętych zobowiązań finansowych, jednocześnie uznaniem, że zwiększone jego dochody pozwalają na kontynuowanie realizacji obowiązku alimentacyjnego na dotychczasowym poziomie. Sąd uznał, że powód – pozwany wzajemny zaciągając zobowiązania finansowe miał świadomość ciążących na nim obowiązków, a zatem analizował możliwość zabezpieczenia własnych potrzeb. W konsekwencji Sąd przyjął, że niedopuszczalne jest w oparciu o zadłużenie powoda – pozwanego wzajemnego obniżanie alimentów na rzecz małoletniego dziecka.

Sąd jako niemające znaczenia uznał eksponowanie przez powoda – pozwanego wzajemnego utrzymywania psa otrzymanego w prezencie od członków rodziny. Podkreślił utrzymywanie przez powoda samochodu, uczęszczanie na siłownię. W kwestii powództwa wzajemnego Sąd uznał, że nie została wykazana zmiana stosunków uzasadniająca zmianę orzeczenia o alimentach w tym kierunku.

Wyrok zaskarżyły obie strony. Powód – pozwany wzajemny zarzucił dokonanie błędnej oceny dowodów, co miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa.

Uzasadnił wniosek podając, że z mieszkania został wyrzucony, dlatego podjął się wyremontowania mieszkania przekazanego mu przez babcię. Wskazał, że mieszkanie nie nadawało się do zamieszkania, wymagało generalnego remontu obejmującego nie tylko zmianę wyposażenia, ale przede wszystkim wymianę instalacji gazowej, która była nieszczelna i zagrażała życiu osób zamieszkujących.

Podał, że w czasie wspólnego zamieszkiwania z pozwaną – powódką wzajemną i jej matką zarobione pieniądze przeznaczał na bieżące utrzymanie rodziny, czynił nakłady na zajmowane mieszkanie będące własnością matki pozwanej – powódki wzajemnej. W związku z tym nie poczynił żadnych oszczędności umożliwiających mu po wyrzuceniu go z mieszkania przeprowadzenie koniecznego remontu bez zaciągania zobowiązań. Wskazał, że miał świadomość zobowiązań finansowych, ale jednocześnie podkreślił fakt zatrucia czadem w jego mieszkaniu.

Podkreślił, że zachowanie córki rozpowszechniającej informacje o intensywnych obawach wobec niego było nieracjonalne. Wynikało, w jego ocenie, z powielania zarzutów jej matki wobec niego. Podał, że bezskutecznie podejmował szereg starań mających na celu utrzymanie pozytywnych relacji z córką.

Wskazał, że pozwana – powódka wzajemna jest wyjątkowo restrykcyjna. Podał, że opóźnienie w płatności części alimentów skutkowało wszczęciem postępowania egzekucyjnego następnego dnia po upływie terminu do ich uiszczenia. Wskazał, że wiąże się to dla niego z dodatkowymi poważnymi kosztami, podczas gdy opóźnienie wynikało z jego poważnej choroby skutkującej ograniczeniem wynagrodzenia.

Pozwana – powódka wzajemna zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo o podwyższenie alimentów. Zarzuciła wyrokowi dokonanie błędnych ustaleń faktycznych mających wpływ na treść rozstrzygnięcia polegających na przyjęciu, że alimenty w dotychczasowej wysokości są wystarczające do zabezpieczenia jej usprawiedliwionych potrzeb.

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez podwyższenie alimentów do kwoty 900 zł miesięcznie i zasądzenie od powoda – pozwanego wzajemnego na jej rzecz kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych.

Uzasadnia swoje stanowisko podając, że alimenty w dotychczasowej wysokości ustalone zostały w 2010r. co jednoznacznie wskazuje na zmianę sytuacji, gdyż upływ czasu w naturalny sposób powoduje zwiększenie kosztów utrzymania. Podkreśliła zły stan zdrowia powodujący konieczność korzystania z opieki medycznej i stosowania specjalistycznej diety. Zakwestionowała udział powoda – pozwanego wzajemnego w jej wychowaniu i utrzymaniu, wskazała, że nigdy nie partycypował w dodatkowych wydatkach na jej utrzymanie, nie przyczyniał się również osobistymi staraniami do jej funkcjonowania.

Podaje, że zmuszona została do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, gdyż po ogłoszeniu wyroku powód – pozwany wzajemny zapowiedział niezrealizowanie tego obowiązku i konsekwentnie nie przekazał pełnej kwoty alimentów. Wskazała, że powód – pozwany wzajemny korzysta z komfortowego standardu życia, użytkuje dwa samochody, zamieszkuje z partnerką i jej dziećmi.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom obu stron postępowanie przeprowadzone przez Sąd Rejonowy jest prawidłowe, analiza materiału dowodowego nie jest obciążona mankamentami uzasadniającymi ingerencję. Ustalony stan faktyczny, w ocenie Sądu odwoławczego, odzwierciedla przeprowadzone dowody, których ocena nie budzi wątpliwości.

Argumenty powoda – pozwanego wzajemnego sformułowane w apelacji są o tyle nieprzekonujące, że jako kardynalny powód oczekiwania obniżenia alimentów wskazane zostały zobowiązania finansowe zaciągnięte po ustaleniu obowiązku alimentacyjnego wobec córki. Powód – pozwany wzajemny nie miał podstaw do przyjęcia, że obowiązków tych nie będzie musiał realizować. Podjął więc decyzję o spłaceniu kredytu pomimo tego, że wiedział, w jakiej jest sytuacji finansowej. Jego aktualne problemy na tej płaszczyźnie są wynikiem jego świadomej decyzji. Nie mogą więc mieć bezpośredniego przełożenia na obowiązki wobec dziecka. Podkreślić należy, że o ile remont mieszkania okazał się uzasadniony w części dotyczącej wymiany przestarzałych i zagrażających życiu instalacji, o tyle w pozostałej części powód jedynie podniósł standard mieszkania, na który faktycznie nie było go stać, a bynajmniej nie powinien tego robić kosztem utrzymania małoletniego dziecka. Wiedząc o obciążeniu alimentacyjnym powód mógł rozłożyć remont mieszkania na etapy, które nie wymagałyby tak dużych jednorazowych nakładów finansowych.

Podkreślić również należy, że sytuacja powoda – pozwanego wzajemnego analizowana przez pryzmat jego aktualnych dochodów i wydatków nie przedstawia się tak niekomfortowo, jak to wskazuje w apelacji. W czasie orzekania o alimentach w 2010r. uzyskiwał on dochód w wysokości 1800 zł miesięcznie, kwotę 450 zł miesięcznie przeznaczał na studia. Aktualnie uzyskuje wyższe dochody i nie opłaca kształcenia. Spłaca natomiast zobowiązania finansowe. Jego budżet w konsekwencji nieznacznie tylko odbiega od istniejącego w 2010r.

Sąd nie dostrzegł również podstaw do uwzględnienia apelacji pozwanej – powódki wzajemnej. Przedstawiona przez nią sytuacja materialna i osobista obciążona jest wewnętrzną sprzecznością poszczególnych elementów. Wskazała ona bowiem, że jej utrzymanie wiąże się z koniecznością wydatkowania ponad 2 000 zł miesięcznie, podczas gdy kwota ta zbliżona jest do całego budżetu jej matki, z którą pozwana – powódka wzajemna zamieszkuje. Przeznaczenie na utrzymanie kwoty 2 000 zł miesięcznie sugeruje ponadto stosunkowo komfortową sytuację materialną, ewentualnie konieczność ponoszenia ponadstandardowych wydatków. Pozwana – powódka wzajemna negocjowała ustalenia powoda – pozwanego wzajemnego co do częstotliwości wizyt lekarskich i kosztów zakupu lekarstw, jednak twierdzeń swoich nie udokumentowała. Przedstawienie natomiast przez nią dowodów mających jej twierdzenia wesprzeć nie było skomplikowane, dlatego też Sąd ocenił jej działania jako niewykazane w tym zakresie. Pozwana – powódka wzajemna, w ocenie Sądu odwoławczego, wymaga standardowych nakładów, zaś zakres zabezpieczenia jej potrzeb odzwierciedlać musi możliwości finansowe jej rodziców. Nie sposób przyjąć, by jej utrzymanie wymagało większych nakładów niż

1000 zł miesięcznie. Udział w kosztach jej utrzymania mieć powinni mieć udział oboje rodzice. Matka pozwanej - powódki wzajemnej nie jest zwolniona z obowiązku finansowania kosztów jej utrzymania, nadto zakres osobistych prac na rzecz wychowania i utrzymania jest adekwatnie do jej wieku nieznaczny. Sąd nie dostrzegł więc podstaw, by zmienić proporcje udziału rodziców w kosztach jej utrzymania. Niewątpliwie upływ czasu wpływa na zmiany w zakresie finansowych potrzeb, niemniej mieć należy na uwadze, że pewne wydatki ulegają zwiększeniu, zaś inne zmniejszeniu.

Nie stanowiły podstawy do podwyższenia alimentów również zmiany wysokości dochodów powoda – pozwanego wzajemnego. Znacznie bowiem zwiększyły się koszty jego utrzymania. Powód – pozwany wzajemny zmuszony został do wyprowadzenia się, nie sposób odmówić mu prawa do zorganizowania sobie miejsca zamieszkania. Podjął się on przeprowadzenia remontu, który w znacznej mierze był konieczny. Zamieszkiwanie w warunkach, jakie powód – pozwany wzajemny opisał zagrażałoby jego życiu. Powód – pozwany wzajemny uprawniony jest do zapewnienia sobie pewnego komfortu życia. Nie organizuje on sobie warunków luksusowych, czy w jakikolwiek sposób odbiegających od zwyczajowo przyjętych. Nie sposób również oczekiwać, by powód - pozwany wzajemny zamieszkiwał ze swoją matką tylko z tego powodu, by partycypować w kosztach utrzymania córki w oczekiwanym przez nią zakresie, znacznie wykraczającym ponad jego standard funkcjonowania.

Nie sposób pominąć, że pozwana-powódka wzajemna, sama doprowadza do pogorszenia sytuacji materialnej powoda-pozwanego wzajemnego wszczynając egzekucję alimentów w sytuacji, gdy ten jeden tylko raz spóźnił się z wpłatą raty alimentacyjnej. Powód- pozwany wzajemny musi przez to dopłacać co miesiąc koszty komornicze w wysokości 75 zł, które, w jego trudnej sytuacji materialnej, stanowią bardzo istotne dodatkowe, a przy tym zbędne, obciążenie.

Pozwana – powódka wzajemna nie wykazała, by ostateczny bilans zmian uzasadniał podwyższenie alimentów. Podkreślić należy, że rozdzielenie się rodziców w naturalny sposób powoduje obniżenie ich standardu finansowego, co ma bezpośrednie przełożenie również na sytuację dziecka. Odpowiedzialność za rozpad rodziny ponosi matka pozwanej – powódki wzajemnej, zatem niezasadne by było obciążanie powoda wszelkimi zmianami dotyczącymi rozwoju dziecka. Na obecnym etapie nie zostały wykazane zmiany w sytuacji pozwanej – powódki wzajemnej klasyfikujące się w kategoriach art. 138 k.r.o.

W konsekwencji na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd odwoławczy oddalił obie apelacje uznając, że żadna z nich nie zawierała argumentów uzasadniających ingerencję w rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą Sąd orzekł zgodnie z art. 100 k.p.c. znosząc je między stronami.